

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, kedd január 13.

Tizedik évfolyam.

OLVASÓINKHOZ.

Jubileumot ültünk, a bekövetkezett 1880-dik évben a „KELET” fenállásának tíz éves örömmünepét. Tíz év a gründolások és bukások mai korszakában szép és nagy idő, s mindennek felett biztos próbaköve az állandóságra számító és életrevaló vállalkozásoknak. A becsületesen végzett munka nyomán járó nyugodt önértékeléssel tekintünk vissza a lefolyt évekre: különböző új lapok tüntek fel és buktak el ezen idő alatt mellőlünk — és mi mindig helyt állottunk; új és régi politikai irányzatok vívtak harezot, alakultak át, — a mi politikai irányunk és meggyőződésünk mindig a régi maradt: az 1867-diki kiegyezési alapon, melynek védelmezésével jelent meg e lap első száma, ma már az egész nemzet zöme áll. Mi nem kergettünk olvasóink mulattatására politikai délibábokat, nem igyekeztünk elérhetetlen vágyakka lizgatni a nemzet Királyhágón inneni részét, hanem felfogtuk az életet a maga rideg egyszerűségében, a felmerülő terveket kivihetőségük szerint; nem esztünk hamar fellebbre s hirtelen alvó zajt, ha a hazában baj adta elő magát, hanem komoly munkával, enyvedetlen kitartással ügyekezünk hazarészünk speeciális érdekeinek megoldására binni a hormányt s különösen anyagi előhaladásunk érdekében tevékenységre buzdítani a társadalmat. Nyugodtan mutathatunk egész sorára az elért eredményeknek, s reményre jogosító kezdeményeknek, a melyek kormánytól és a társadalomban nagy részt e lapok fellépése folytán nyertek életet.

A lefolyt évek sora nem hogy lankasztólag hatott volna reánk, hanem olvasóink buzditó partfogása új erőt kölcsönzött, hogy most már ez éven kezdve lapunkat addigi terjedelmében egészen új betűkkel eszesabban és pontosabban állíthassuk ki.

Politikai meggyőződésünket lapunk hasábjairól olvasóink már ismerik, pártoljuk a kormányt, míg a haza javára munkálkodik, de a kormánypártiságot nem keressük minden felülről jövő intézkedésnek helyesítésében s hazarészünk speeciális érdekeit bármiféle párttal és kormányval szemben férfisan képviseljük és védelmezzük.

Apró clique-ek szolgáivá a „KELET” sohasem szegődött. Kicsinyes személyes érdekek eszközévé nem aljasult s azt ezután sem teend.

A midőn tehát a beköszöntött 1880-ik évre olvasóink eddigi partfogását kérjük ki, önbizalommal és lelkesedéssel tekintünk jövő hivatásunk teljesítése elé s szép számú munkatársaink élén reméljük, hogy a „KELET”-ben, mint legnagyobb és legterjedtebb vidéki lapban az eddigienél is változatosabb és tartalmasabb olvasmányt nyújthatunk, s olvasóink támogatása mellett eredményre, becsülettel szolgálhatjuk hazánk és nemzetünk szent ügyét.

A „KELET” előfizetési ára:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre	16 fr.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy hóra helyben	1 fr 50 kr.

Előfizetések legcélszerűbben postautalványval ezután a „KELET” nyomdájában, főtér 4. sz. küldendők.

A „KELET” szerkesztősége és kiadóhivatala.

AZ ELSŐ FECSKÉK.

(Sr.) Ne gondolja az olvasó, hogy azokról a kedves kis madarakról beszélünk, melyeknek megérkezése nálunk a tavaszt hirdeti. Ezeket megszokta előzni nálunk két előhírnöke a tavasznak: az egyik a párt-válságról szóló hír, illetőleg az erre vonatkozó tervezetés; a másik a háborús hír. Gondoljon vissza a t. olvasó a legközelebbi félévűtizedre, rá fog jóni, hogy ezek nálunk minden év elején foglalkoztatták a közvéleményt, egyik vagy másik alakban. Így tehát ne csudálkozzék, ha az idei év már is meghozta a híreket, ha egy pár napja sokat foglalkoznak nálunk két dologgal: Oroszország készülődésével, és e pártok viszonyainak megbeszélésével. Az Oroszországra vonatkozó hírekről nem kezeskedünk; lehet, hogy készül, de e készülődésen legyen az bár akár Németország, akár monarchiánk ellen irányozva, leginkább bizonyítja eddigi politikánk nemcsak sikerét, de helyes voltát is, mert ha csakugyan Oroszországgal „szövetségben” „az osztokodás” politikáját követni kell volna, ha csakugyan „dupirozva” lettünk volna Németország és Oroszország által is egyaránt, ha csakugyan „orosz politikát” és nem az érdekeinknek megfelelő politikát követtünk volna, mint a hogy az ellenzék éveken át, folytonosan állítja, s ez alapon hirdető hazafiatlanságunkat, és szórta el-

jai egy akord közepén szakadtak meg, egész váratlanul.

V.

A szinpad hősnője fagyos mosolylyal fogadta hőst. Hosszu esend lón, e kínos némaságot Ernő rebegő hangja szakította meg. — Bocsásson meg, örült vagyok; vagy ha büntetni akar: előbb hallgasson meg, asszonyom!

— Mit akar mondani kedvesem? szolt a művész, metsző gúnnyal. Azt hiszem, e jelenethez minden magyarázat fölösleges. Hogy örült, azt látom, de örültsége még nem jogosíthatja föl arra, hogy bocsánatomra számíton.

Ernő zokogva roskadt Aloiza lábai elé s egyetlen szót sem tudott szólni.

A művész, hogy a nő okvetlenül művész is legyen, hogy oly előzmények után, melyeknek már egy éves múltjuk van: egy lábaik előtt zokogva vergődő boldogtalan láttára meghatottságot érezzenek?

Hisz egy év óta naponta térdel ő e hölgy lábai előtt, naponta van alkalma kezét, arcát csókokkal borítani, nyilfan, szabadon, az egész világ, a nagy közönség láttára! Miért volna az, mit e perczben tett helytelen, miért sértene ama nőt, ki a legforróbb szerelem gyöngéd nyilatkozatai ugyancsak egy év óta, ugyancsak nyilfan, a világ és közönség szeme láttára viszonozza: még pedig annyi hével és igazsággal, melyet más megközelíteni is képtelen?

És mégis mindketten érezték e percz-

leniük a legkeményebb vádakat, akkor bizony most „nagy befolyásával és nagy hódításával meglegedve” nem zúgolódni, fészkelődni, készülődni Oroszországra. Ha tehát, sensatio kedvéért közlik ellenzéki lapjainak az orosz háborús híreket, melyeket egyelőre csak regisztrálnunk kell; akkor egyszersmind jegyezzék meg azt is, hogy ezeknél sokkal bizonyosabb Oroszország elégtelensége; akár ad annak diplomatai vagy fegyveres háboruban kifejezést, akár nem; és ez teljesen igazolja azt a politikát, melyet ők folytonosan ostromoltak. Ezt legalább utólagosan, miután a nemzet szívébe a gyant iparkodtak ellenünk eszegetni, kellene vallaniok. Ennyi igazságérzetet és méltanyosságot csakugyan megvárhatnánk tőlük.

Hanem hát térjünk vissza a külpolitika teréről a belpolitikára. Nem tagadjuk, hogy a pártok viszonya itt érdekes perspektívát nyújt. A szélsőbal és a kormánypárt, egymással merev ellentétben, csak meg vannak, régi alapukon és régi feladataikkal. A szélbal a mostani alkotmányt egész következetességgel felforgatni akarja; és erre külpolitikai irányzatát is felhasználja, ezért akar minden alkalommal „Yabanque” politikát folytatni; mert akkor csakugyan könnyen összerögzíthet az „átkos közösgyes alkotmány”, hanem azt hisszük, hogy — még ennél drágább kincsünk is. A kormánypárt pedig nem akarja sem ezt, sem a nemzet létét kockáztatni; kerüli a nagyhatalmakkal való összekötözést mindaddig, míg érdekeiket meg lehet e nélkül is óvni, teljes erőfeszítéssel, és bizonyára neki is keservesen eső politikai és pénzügyi áldozatokkal iparkodik megfelelni a nagyhatalmi állás követelményeinek; nem valami kedvtelésből, hanem egyszerűen azon rideg számításból, hogy csak nagyhatalmi posztóban és politikával biztosítható hazánk léte, alkotmányos befolyása a monarchiában; és így — vég eredményében — érdekeinek zavartalan fejlesztése is. Kis államunk magára hagyott hajója annyi hullámasapátnak lenne kitéve, hogy sokkal több meddő költséggel és erőfeszítéssel lenne csak fentartható (ha fentartható) a nagyhatalmak hullámasatájában és így még kevesebb ereje lenne kulturális és nemzeti érdekei biztosítására, fejlesztésére. Ennek az alapeszmének kifolyása — a közösgyeseknek adott áldozat; a berlini szerződésre törekvő politika, a bosniai megállás és több olyan áldozat, melyet e

ben a helyzet nyomasztó súlyát, a zarnoki kényszerűség visszás, megrovásra méltó terdeségét.

Ernő sokáig térdelt a hölgy lábai előtt, s nem merte szemét fölemelni; pedig ama másik annyi gyöngédséggel, részvéttel és szánalommal csüngött rajta, hogy alaposabb lélektani ismeretek nélkül is ki lehetett azokból olvasni, egy nagyon, de nagyon szerencsétlen nő, kietlen, romba dőlő életének — szánalomra méltó, bús történetét.

A kínos esend még tartott néhány másodperczig, ekkor a szép övezgy, gömbölyű, hófehér karjával fölemelte a térdelőt, ki tévova tekintetét még mindig a földre szegte.

— Keljen föl Ernő, s üljön ide mellém. Mindketten helyet foglaltak a pam-lagon.

Aloiza szép hullámozó fürtjei Ernő vállát egészen elfödék.

— Ide hajtom fejemet vállára, nem akarom látni arcát, de hallgatni akarom hangját. Beszéljen.

— Oh asszonyom, ne játszik velem, ne legyen kegyetlen, szívtelen fájdalommal iránt. Engedjen távoznom.

— Ha tudnám, hogy sohsem látom önt többé, távoznám hagnám — szolt a művész, tompa hangon. — De mert tudom, hogy sokszor, igen sokszor fogunk még találkozni, mert pályánk természete kizárja az örök elválást: nem engedem, hogy távozzék. Meghallgatom önt, vagy ha hallgat: beszélék ön helyett én, mert ki akarom önt gyógyítani.

A művész hangját sajátságos ha-

nélkül megmagyarázni nem lehet, de melyek teljes igazolásukat találják — pl. az Ausztriával való kiegyezésben is — amaz alapeszmében. Ezzel kapcsolatban küzd e párt népszerűsége rovására is az állami pénzügyek rendezése végett a terhekkel, törekszik a múlt bajainak vasút és általában forgalmi politika, köz-igazgatás és nemzetgazdaság terén való orvoslására; de természetesen azon erő és idő szükre mért határai között, melyet enged a létküzdalem fentebb érintett követelménye.

Ezzel szemben: mit csinál az egye-sült ellenzék? Miután teljes kudarcot vallott a kiegyezés és külpolitika terén, személyeskedik. Megindítja és folytatja a személyes harezot, minden kigondolható, tisztességes és nem tisztességes fegyverrel Tisza és pártjának összessége, sőt egyes egyéni ellen is, rendre mindenkinek kijut a „corruptióból”, a „szolgaságból”, és miután így lerakta ezeket egyenként és összesen — akkor felhívja a pártot a fusiora, e Tisza-kormány megbuktatása céljából. Ez még taktikának is rossz: mert az ember nem gyalazza le azokat, kikkel szövetséget akar kötni. De hát ezen tegyük tul magunkat, kérdezzük: a czélt és az eszközöket; beszéljünk komolyan. Ha előnkbe komoly tervet adnának, mely az ország bajainak orvoslására gyakorlati eszközöket nyujtana, nem több évre, csak a momentan szükségre, és ha azt bizonyítják be, hogy ezeket Tisza és kormánya sem nem tudja, sem nem akarja alkalmazni; másfelől: bebizonyítják, hogy nem csak papíron kivihetők azok, de helyt állanak azért az emberek az életben is, akkor feltétlenül jogosultsága van felhívásunknak és akarva, nem akarva mindenki kénytelen lenne meghajolni előtte. De csak azt mondani: bontsuk fel a többséget, hagyjuk eserbe Tiszát, mert ő feláldozta magát és népszerűségét, és — azután meglátjuk, mit tesszünk; ez végtelenül nagy könnyelműség lenne; mert csak ígyünk késleltetésére és egy keserves experimentálóra vezetne.

De mi azt hisszük, hogy leginkább a pártunkivüllekre számítanak az egyesült ellenzék. Igaz, ezek állása még kéteesebb. De ezek önálló és pártszenvédly által nem vezetett emberek. Ezeknek meg kell győződnie az egyesült ellenzék eszmességéről, fejeztettségéről és a vele való szövetség eredménytelenségéről. Ezek, ha a kormány actiót fejt ki, inkább csatlakozhatnak hozzá, mint az ismeretlen eszmék ismeretlen vezéreire. Egyébiránt még soknak kell bekövetkeznie, hogy ezekhez tá-

tározottság, demoni egyhangúság jellemzé. Ernő bámulva tekintett rá.

— Meggyógyítani asszonyom? kérdé, láztól reszkető ajakkal.

— Meg. Ön beteg, önben a húság vakszenvedélylyé nőtt, s ön rabszolgája lett e szenvedélyének.

Nemde szeret?

Ernő alig hallhatóan viszonzá az „igen”-t.

— Látja ön, mily szerencsétlen, mily szánalomra méltó hazugságot mondott ön e perczben, a nélkül, hogy tudná. Ön csak hiszi, hogy szeret, mint hitte egykor ama szegény kis leánnyal szemben, kinek jegygyűrűjével újján, késő éjjel az ablakon át szerelmi kalandra indult.

— Mit akarsz szívtelen!? kiáltá e perczben Ernő, kit Aloiza fagyos szavai lelke mélyéig megrendítének.

— Egy történetet beszélék el, rövid lesz és szomorú, de tanulságos is.

— Minek azt! Én szeretlek! Ez gúny, ez kegyetlen marczangolás sebzett szívemnek, mely szerelmedért esd.

Aloiza gyöngéden karolta át Ernő nyakát s a felizgatott háborgó kedélytű fejét hófehér vállára szorította. E váll jéghideg volt, mint a halott Desdemónáé.

— Csendesesen, meg kell hallgatnod történetemet.

Oh én is szenvedtem, szenvedek most is, de nem akarok többé szenvedni. Legyen e percz halála szenvedéseimnek.

— Szeretsz tehát?!

— Nem. Viszonzá a hölgy fagyosan. Miért hát e játék? E viselet, e mo-

zetesebben hozzászólhassunk, ezért egyelőre — várjuk a medvét.

— A szomorú kimeneteli Verhovay-párbaj alkalmából vasárnap délután 5 órakor, mint táviratunk jelenté, a „Pesti Napló” fölhívására a nevezett szerkesztőség helyiségében az összes fővárosi lapok szerkesztői értekezletre jöttek össze. A mely lap szerkesztője nem jelenhetett meg, az egyik dolgozótársra által volt képviselve. Különben a sajtó képviselőin kívül megjelent több országos képviselő, így Pulszky Ágost, Pázmándy Dénes, Eötvös Károly, Mednyánszky Árpád báró, Komjáthy Béla, stb. Az az indítvány, hogy a Majthényi b. és társai eljárása ellen a fővárosi sajtó egyetemlegesen órást tegyen, egyhangul elfogadtatott s a nyilatkozat szerkesztésére kissebb bizottság küldetett ki, mely a szövegezésel néhány percz múlva elkészülvén, a lejjebb olvasható nyilatkozat egyhangul elfogadtatott. A nyilatkozatot azután a szerkesztők és a küldött képviselők aláírták. Az értekezlet egyuttal elhatározta, hogy Verhovay Gyulához részvét-iratot intéz, s a nyilatkozatot lakására küldi.

Ugyanezen értekezlet egy bizottságot küldött ki, mely hírlapírói egylet és ennek kebelében alakítandó becsület-bírásg iránt javaslatot tegyen. A bizottság Jókai Mór elnökele alatt a következő 9 tagból áll: Ifj. Ábrányi Kornél, Csávolszky Lajos, Usukássy József, Hindy Árpád, Jókai Mór, Kaas Ivor báró, Törs Kálmán (indítványozó), Urvány Lajos és Veigelsberg Leó. Első ülését hétfőn déli 12 órakor tartja a „Hon” szerkesztőségében.

— Az erdélyi birtokrendezés ügyében az igazságügyminiszter az erdélyrészi törvényszékekhez rendeletet intézett, hogy a telek-könyvi hatóságok mutassák ki minden községből, hogy mekkora az egész határ, hány birtokos, hány rendszám és hány helyirási szám van, kik a nagyobb birtokosok és hány birtokos van 34 holdon alól. A telekkönyvi hivatalok e munkával vannak most elfoglalva. Erdély mizériáinak már e statisztikai adatok érdekes bizonyítványai lesznek.

A TAGOSITÁS.

Janiszewski László kir. mérnökötől.

Vége.

Ily körülmények közt soha sem biztos a működő-mérnök, hogy fáradságos munkája megmarad vagy sem, és nagyon háládatlan dolog lenne az, egy technikai művet nagy pontossággal összeállítani oda, a hol az egyes fél panaszra következtetve a bíróság által megállapított, a működő-mérnök által kidolgozott művelet (melyet azonban nagy nehezen és ritkán a maga idejé-

dor eltölt borzadálylyal. — Oh ne légy ilyen, mert félek tőled. Egyetlen szavad, lehelleted kigunyolja férfiaságomat. Miért játszod, miért nem vagy igaz, mint a szinpadon, midőn kebledre ülesz.

— Ott szeretlek, mert ott nagy vagy. Itt gyűlöllek törpeségedért, mely engem is nyomorulttá akar tenni. Azt hiszed, ben-nem nincs húság, becsavágy s ama „sülyedésből,” melyben vagyok: még mélyebbre akarok alázuhanni!?

— Sülyedés!? E szónál Ernő megütöközte tekintett a demon arczu bukott angyaira.

— Az. Férjem van, elhagytam egy nyomorulttért s megszöktem tőle. De hibás csak félig vagyok.

Nem szerettem soha férjemet, szüleim kényszerítettek hozzá. Egy ily szinpadi bábnak lettem bolondja minő te vagy, s ő a nyomorult elhagyott, mert gyűlöltem aljasságait. A játékbarlangok, tivornyák piszkos rabszolgája lón, s dözsölt ringy rongy csöcselékekkel. Még így is szerettem, de egy alkalommal rám emelte kezét. Én mint fenevadat fékező gladiator megragadtam karját s szeme közé néztem, — meghunyászkodva távozott. Azóta nem láttam többé. Elaljasodott, de még sem annyira mint én, ki ama becsületet embert ama boldogtalan szerencsétlent, férjemet az örültek házába kergetem.

— ÉI?

— ÉI, a halottak között.

(Folyt. köv.)

ben és szerződés szerint fizet meg a közbirtokosság a működő-mérnöknek,) a hitelesítő-bizottság, illetőleg (törvényszéki bíró) nézeteinek alárendeltetik és ez által az egész műveletet megsemmisítették.

Elég sajnós, hogy mindeddig ez úgy van, a bíró, ki napi díjak mellett a kiszállást eszközöl és rendes fizetést élvez, akár mily hosszadalmas eljárást elviselhet, de nem viselheti el a működő-mérnök, ki saját hibája nélkül ugyanazon egy munkát két, három és többször kénytelen tenni a nélkül, hogy akkor is az egész járandóságot megkapná, mert mikor minden pausz elenyészett és a felek már az új birtokban vannak csupán kedvtőlésből fellebbezéseikkel minden létező fórumot (lásd Pagosa, Poka stb.) tíz-husz évig is bejárnak.

Ily eljárás mellett, mely tiszta erkölcsi, szorgalmas és szakmáját legnagyobb szeretettel és egész odaadással foglalkozó mérnök nem lesz kényszerítve annyi költséggel és fáradtsággal járó élet pályáját elhagyni és inkább egy díjnoki alkalmazást keresni?

Nehogy pedig azt gondolja valaki, mintha mindazon példák, mik itt elmondattak csak ideális lehetőségekként adtak elő, kinyilatkoztatom, hogy ezek valóságos tények, megtörtént dolgok.

A „Kelet“ ezimű lap 1879. évi 219. számában a tagosítási ügyről megjelent cikkében helyesen adja elő a czikkíró, hogy a tagosítási „mozgalmaknak mint ez ideig csak egy föléltetés enquette-bizottság összehívása lett eredmény, mely bizottság a Nagyméltósági Miniszter úr által töltött általános kérdésekre megadott, ugyan véleményét, de arra nézve, hogy mi már tulajdonképen a teendő? a nehézségek miként elhárításáról s egy körvonalozott rendszer felállításáról semmi véleményezés sem történt. Ha ezen enquette-bizottságban volt is egy tagosító-mérnök, ki a hiányok egy részét elégséggel feltűntette és egy olyan, ki rövid ideig urb. törv. czikköt volt, de egy tagosítási ügyet sem kezelt, kezdettől végeig, ebből még sem lehet követelni, hogy azok legjobb akarat mellett a „tűrhetetlen“ vált viszonyokhoz mértten segíteni tudtak volna.

Szerintem ily hivatott közegek lettek volna Magyarországon, nem jelenben, hanem tíz vagy husz évvel azelőtt urbéri ügyekkel foglalkozó bírák mint a jelenlegi Nagyméltósági urak, bíró Zsigmond József úr ő méltósága és arányában Magyarországon, valamint jelenleg Erdélyben tagosítással foglalkozott mérnökök.

A „Kelet“ 219, 220 és 221 számában a birtok-rendezési vagy tagosítási eljárásra vonatkozó nyilatkozatokkal tökéletesen egyetértve a 222-ik száma lapban indítványozott eljárást nem pártolhatom, — mert egy törvényszéki bírótól (ki végzett jogász és legtöbb esetben sem nem gazda, sem nem mérnök) kívánni sem lehet, hogy legjobb akarat mellett is helyesen meg tudná ítélni, hogy és mikor van kelye, a tagosításnak és mikor a birtok-rendezésének. — Ép úgy nem oszthatom a czikkíró következő nézetét, ha pedig a birtokosság által más törvényhatós területek lakó mérnök fogadtatik fel, annak is szak és gyakorlati képzettségéről való bizonyítványait bekérve megvizsgáltatni, még pedig az illető állami építészeti főnök által.

Mint a jó munka maga magát díszíti és senkinek nem áll jobban érdekében mint az illető közbirtokosságnak, hogy jó mérnököt kapjanak, ki a rendezést vagy tagosítást legnagyobb pontossággal keresztül vinni képes legyen: ennélfogva tölséges, hogy a működő mérnöknek felfogaása a törvényszék vagy az illető állami építészeti hivatali főnöktől tétessék függővé annál is inkább mert sem a törvényszék, sem az építészeti hivatali főnök legtöbb esetben nincs képesítve arra, hogy a tagosítási munkálatokkal foglalkozó mérnök tehetsége felett bírálatot hozhasson. A mit egyetemet végzett ifjaknak pár évi gyakorlat nélkül az urbéri rendezési munkálatoknál szintén nem igen lehetne használni venni, minthogy éppen a tagosítást vagy határ-rendezést mint ilyen csak is gyakorlás által lehet elsajátítani.

Hogy a tagosítási vagy rendezési munkálatokhoz szükségesek az állam pénztárából egy hypotecatis birtokos (tagosítási pénztárnok) nyugtájára kiszolgáltatassanak illetőleg előlegeztessenek — men igen hiszem, hogy elérhető lenne, mintha erre eddig semmiféle alap nincs. —

A működő mérnök mellé közös költségen fogadott napszamosokat illető eszmét több tekintetből csak pártolni lehet, valamint a hitelesítő mérnököt illetőleg is, mely mérnök szerény véleményem szerint legalább minden megyére egyaránylag a tagosítási munkák számához képest az állam által kinevezendő lenne. Helyesebb lehet továbbá a költségek valamiképeni előlegezésére az állam által, úgy a költségek birtok aránylagos általános hordozására, az önkénti fellebbezések megszüntetésére, a működő mérnökre való felügyeletre, hitelesítő mérnöki állások szervezésére és a munkálatok egyenlővé tételére vonatkozó eszméket. Hogy azonban az urbéri rendezési munkálatokat felügyelő hitelesítési mérnökre még más teendőket rovhassanak, azért nem pártolhatom — mert ennek mint ilyennek elég teendő van, ha hivatásnak pontosan meg akar felelni. —

A „Kelet“ 222, 223 és 224 számában indítványozott többi javaslatokat minthogy ezekkel csak nem ott lennék a hol jelenleg vagyunk, helyeseknek nem tarthatom.

LAPSZEMLE.

Az „Ellenőr“ és Osernátóny szerint az európai béke tartósságának Anglia jelenlegi kabinete.

Igen, de azok az általános választások azt is eredményezhetik, hogy a „szabadelvűek“ kerülnek kormányra. Quid tunc? Hol akkor az európai béke tartósságának angol biztosítéka? Nem kell azonban itt sem elhamarkodni az ítéletet. Anglia világpolitikája egy és ugyanaz mindig, bármely kabinet alatt is, mert mindig egy és ugyanazon rugó, a nemzeti önérdek irányozza.

A „Pesti Napló“ kérdi:

Ki az a Majthényi Izidor?

Mi köze hozzá a Függelenségnek, a kisköztársaságoknak, Festetics Pál grófnak?

Majthényi Izidor báró megjelent, mint a nemzeti kaszinó képviselője s ennek „közvéleménye“ nevében provokálja a sajtó emberét.

Ki adott neki erre mandatumot? Talán a kaszinó választmánya?

És mit törődik a kaszinó közvéleménye a sajtóval, mikor a sajtó nem törődik a kaszinó közvéleményével?

Ő, kit senki nem sértett, sorompóba állt a kaszinó nevében és Festetics Pál gróf helyett. Quo jure?

És írt egy levelet Verhovayról tanúhoz, melyet ezek átnyújtottak. E botrányos levél, mely íróját erősen kompromittálja, arról tanusodik, hogy furcsa fogalmak uralkodnak a nemzeti kaszinó bizonyos körében a lovagiaságról.

A junkerek tyulván feltették magukban, hogy majd elbánnak ők a sajtóval így meg amúgy.

A sajtó több esetben, a Nikó Lina-féle ügyben, a Zichy Victor-affaireben és az imént megmutatta a kaszinó verekedni akaró urainak, hogy haragjukat könnyen elviseli, de félni nem fél.

És nem engedí magát uri revolverek által megfélemlíteni ezután sem.

Legyenek erről biztosak a hatvani-utezai klub látogatói.

Verhovay Gyula a sértő levélre, ambár Majthényi Izidornak semminemű elégtételadással nem tartozott. Kiált a sikra és eselést.

A golyó keresztülfurta mellett.

Verhovay sokakat sértett, de helyt állott. Ő megmutatta bátorságát: de Majthényi Izidor jobban tud lőni.

Verhovay életéhez kevés a remény.

Vajjon ellenfelei győztek?

A „Hon“-ban Jókai írja:

Verhovay Gyulát mai nap párbajban keresztül lőtték.

E hírre eltűnik előlünk annak az emléke, hogy politikai ellenfelünk volt a kiméletlen modora által gyakran megnevezett hírlapírói feladatunk teljesítését: — most csak a pályatárs gyászbeszédét látjuk magunk előtt: mely fontosabb egy közönséges személyes ügynél: — ez a sajtó szabad kezének kérdése.

Ha Verhovayt lelőtté volna valaki azok közül, a kiket személyekben megsértett, azt mondanók: „kár ifjú életéért, szép tehetségeiért: de maga kereste e végzetet: s a párbaj ily esetben önvédelmi eszköz: — de midőn oly körülmények közt őt a baleset, hogy egy a nagy közönséget érdeklő ügyben tett közlemény miatt, nem azok, a kik abban érdekelve vannak: hanem más, a ki távolról sem volt érintve, hozza őt abba a helyzetbe; hogy kénytelen legyen az életét koezkárá tenni: erre határozottan ki kell mondanunk, hogy ez a sajtó terrorizálása.

Hogy akárkí, a ki lőni tud, mint a dudavadra, vadászhaszon a hírlapírókra, hogy pisztolylövessel el lehessen fújni a sajtó teréről, akárkinek, a ki azokban érdekelve sincs: ezt semmi társadalmi szabállyal nem tartjuk összeférhetőnek.

A botrányoknak mi sem vagyunk barátjai. Helytelenítjük, hogy azok a magyar hírlapírók lombozat teretföldre találtak. Óhajtnak, hogy a szomorú eset alkalmából az összejött „hírlapírói kör“ egy komoly, melybeható módszerről gondoskodjék, mely a nemzeti veszedelemre elhajuló pártizgalmat a személyeskedés fegyverétől megfosztja: de egyuttal biztosítékot nyújtson a sajtó harezosainak, hogy a midőn hivatásuk legkellemetlenebb feladataival küzdenek, nekik e küzdelmükben, egész morális súlyával, védelmükre fog állni.

Ez nem lehet se pártkérdés, se személyes kérdés, ez a sajtó szabad véleménynyilvánításának kérdése.

Jókai Mór.

Az „Egyetértés“ írja: Egy oly támadás követtetett el a sajtó szólási szabadsága ellen, melyhez hasonló hiába keresnénk a magyar hírlapok életében; támadás, mely ha nem tesz teljesen illuszióssá minden hírlapi működést hazánkban, az valóban csupán és kizárólag munkáinak halállelésztségének lesz köszönhető, semmi másnak.

Keserű egy kenyér ez a miénk; nehéz és háládatlan pálya, melyre erős eltökélés és erős meggyőződés kívánatik, hogy szilárdan és rendületlenül meg is álljon rajta, a kit egyszer e pályára sodort végzete. Ott állani a nyilvánosság előtt, egy nap úgy, mint más nap figyelemmel kísémi az eseményeket, megmondani rájuk a véleményt, melyet meggyőződésünk sugall, észre venni minden visszaélést, nem térni ki előre szemlelőnyre, hanem szembe szállni vele, s oda pörkölni a vasat, a hol a társadalom testén fekélyt látunk, hogy ne terjedjen tovább, s vinni a rendőrt, a vádlót, a bírót szerepét igen gyakran és mindig személyes felelősség mellett: — ez a legkevesebb, a mit a nemzeti a társadalom a sajtó munkásaitól megkövetel.

A legkevesebb. De még nem minden. Sokszor jutunk abba a helyzetbe, hogy erőszakot kell tennünk személyes érzelmeinkben s támadunk ott, a hol örömeztőbb fogunk föl tulajdon mellünkkel a döfést: kiméletleneknek lennünk ott, a hol magánérzelmeink kiméletre intenek, de a rideg kötelesség annál nagyobb szigorú parancsol, minél közelebb áll hozzánk az, a mi ellen támadásra vagyunk kötelezve. Sokszor bele kell markolnunk oly dolgokba, melyekhez még kesztyűs kézzel is undorodva nyul a tisztességes ember, — de meg kell lennie, mért hisz azért vagyunk a sajtó munkásai, ezt a kötelességet vállaltuk el a nyilvánosság előtt.

Az a golyó, mely Verhovay Gyula mellét furta keresztül. — Magyarország sajtójának találta azon jogát, hogy véleményét kötelességéhez képest szabadon kimondhassa s kritikát gyakorolhasson nyilvánosság előtt forgó esetek, viszonyok és emberek fölött legjobb meggyőződése szerint. Találta úgy, hogy azt meg kell éreznie az egész magyarországi sajtónak a határozottan és erőlyesen tiltakoznia ily támadásoknak ismétlődése vagy éppen dívatba hozása ellen.

Tiltakoznia kell, mint egy embernek. Mert itt arról van szó, teljesíthesse-e a sajtó feladatát Magyarországon, avagy hagyja abba, s tegye ki a világ csufjának az olyan nemzetet, mely a vélemény szabad kijelentésének oltalmát aoni nem tud.

BELFÖLD.

Januárius 8. 1880.

(Erdővidéki külföldiek.)

Szomorú újsággal kezdek tudósítást. Baróthon a himlő és roneselő-toroklób mind nagyobb mérvet kezd ölteni. Nem szűnt meg a vidék egyes falváiban is, sőt alattomosan néhány év alatt folyton szedi áldozatait. Jelenben még az a szerencsétlenség is járul hozzá, hogy nincs orvosunk. A ki van — daczára a múltakban szerzett érdemeinek — jelenben nem képes kellő szolgálatokat tenni, mert öregségi gyengeségei nem engedik. Ily körülmények között nem esoda, ha minden gyermekes szülő aggódva tekint a jövőbe s kérdezi a törvényhatóságoktól — kik Erdővidéken négyen vannak érdekelve — hát mostoha gyermekei vagyunk mi önöknek, hogy semmi gondot nem fordítanak reink? A legújabbban hallottuk, hogy Erdővidék Udvarhely-megyéhez tartozó kilencz községe egy körörvost óhajtt választani, s ennek rendes fizetése lenne 450 frt. A köpeczi közsébszabánya és a fülei vasgyár hozzájárulásának együtt 400 fittal és így hirdettetének pályázat egy 850 fttos orvos tudori állomásra. E szép terv kivételét — reményünk van — hogy az illető közigazgatási hatóság nem hogy ellenezné, sőt kivételre kezét nyújtja nekünk.

Ad vocem köszönbánya és vasgyár, Erdővidéknek e két telepe — a különben is jó módú Erdővidéket — valódi jó helyzetben tartják, s míg azok, ugyszólva egymást egészítik ki, addig néplük között a pénzirgalomra a legnagyobb befolyással vannak. Mindkettőnek solid fizetése mintaszerű correct vezetése reményleni engedi, hogy ezek felvirágoznak s e vidéket is még jobban fel fogják virágoztatni.

* * *

A baróthi olvasó-egylet is megtartotta tisztújító közgyűlést. Elnöke lett Bedő József, a felsőbb népiskola igazgatója. Pénztárnok Debiczki Mihály. Átalában az egylet vezetésére megválasztott minden tisztviselő neve már magában kezességet nyújt, hogy az egylet ügyei ez évben csak emelkedni fognak.

Jeleznem kell, hogy Baróthon ismét élet-erős dalárda alakult Hós János felsőbb népiskolai ének- és zenetanító-vezetése alatt.

A dalárda tagjai ernyedetlen buzgalommal gyakorolják a tanulása kiszabott órákat, s karácson éjszakáján szép productummal állottak elő. Vajha ne lankadnának s hosszas időközön keresztül mutathatnák meg, hogy az erős akarat s az összetartás nagy akadályokat tud legyőzni. E tekintetben sajnós volna, ha némelyik fitymáló s gunyos megjegyzéseire a legkevesebbet is halgatnának.

Időjárásunk meglehetősen zord. Erős szelesekkel vegyült havazások vannak; s a hófúvások útunkot csaknem járhatatlanná tették; egy rohamos olvadás óriási árvizeket fog teremteni.

Bár ne történnék!

A vadak garázdálkodásaikkal nem szűnnek meg. A felső-rákosi sertés-csordát — mely mind ez ideig makkon legel — a napokban nyolcz nagy farkas támadta meg, s miután négyet belőlük felemésztettek, kényelmesen odább álltak. Így a vadász-kutyákat is, ha azokat erőre boesztják mind megemészti. Óhajtható lenne egy hivatalos hajtó-vadászat rendezése.

R. L.

A Verhovay párbaja.

A párbaj az új löversenyterén d. e. 12 történt meg. Majthényi segédei voltak b. Üchritz és Beniczky, Verhovayé b. Medgyánszky Árpád és Komjáthy Béla orsz. képviselők. A megállapodás szerint 25 lépésről kellett löni egymásra 5 lépés avaceval, így tehát tényleg 25 lépésről. Beszélük, hogy a pisztolyok vontesővöltek s Bathányi Elemér grófi voltak s így a veszély Majthényi részéről, ki mint híres lövő ismeretes, előre látható. Majthényi Izidor báró, Majthényi László öccse, mintegy 58 éves, 3 gyermek atyja, már többször párbajozott.

A segédek egész Budapeston nem bírtak új pisztolyt szerezni, tehát Üchritz b. az Almásy Kálmán, Komjáthy Béla pedig saját használt pisztolyait vitték magukkal. A pisztolyokra sorot huztak s az Üchritz által vitt Almásy-féle pisztolyokra esett s ezekkel lőttek a felek. Verhovay helyben maradt, Majthényi azonban előre ment, s midőn a segédek figyelmeztették a feleket, hogy a szabályszerű egy perezből már csak 10 másodperc van hátra, mindketten fölemelték fegyvereiket s egyszerre lőttek. Verhovay a lövés után három lépést előre lépett; segédei még akkor nem tudták, hogy meg van sebesítve; a negyedik lépésnél balkezével mellére mutatott. Ekkor hozzá rohantak barátai, dr. Csilagh Zsigmond és dr. Farkas László jelen volt orvosok rögtön lefektették a földre s felgombolták az ingét, a mely már egészen el volt borítva a vértől. Verhovay ekkor vizet kért, ez azonban nem lévén, dr. Csilagh egy kis havat adott neki. Ezután beközlötték sebet a golyó a jobb oldali felső borda fölött, a gége mellett a tüdők fölött a ballapocza alá fúródott! s kocsira téve haza szállították.

A párbaj színteréről hazajövet kocsin Verhovay az egész ut alatt szótalan, esendes volt. Az orvosok még a város külső részén szereztek be a kocsiba bort és vizet, de Verhovay utközben nem kért egyikből sem. Mikor hazaértek is Verhovay annyira bírtá erejét, hogy az első emeleti lakására a vas-utczában, a lépcsőn maga ment fel.

Haza érve, lefektették a halálsápadt Verhovayt ki egész délután mozdulatlanul fektült. Keveset aludt is: de csakhamar fölébredt s bár meg van tiltva a beszéd, koronkint, bár reszkető, de még mindig erőteljes hangon, meg-megszólt. Ily szörnyű állapotban, a halál torkában is lapjáról gondolt. „Irjátok meg — így szólott többi közt hosszú pauza után egyik munkatársához az esti órákban — ne gondolják azok, hogy lapom azért meg nem marad! „Még azt is meghagytam, hogy melyik munkatársam holnapra ne írjon a lapba.

A körülállók melyen meghatva s könyezve hallgatták a beteg szavait, míg az orvos kirendelő egy másik szobába a számos látogatót. Csak Szalay Imre képviselő maradt még a beteg ágyánál kikez Verhovayt így szólott:

„Mond meg nekem igazán, Imre: hát csak ugyan meg kell halnom?”

Szalay vizsgáztatta, hogy jobban lesz, csak legyen esendes és ne szólgjon. De Verhovay ismét megszólalt: „Csak még egyet akarnék megírni, aztán nem bánom, akármilyen történetnek velem!”

Hogy mi lesz sorsa nem tudni. Három orvos (Lummeier, Csillag és Farkas) közül ketten oda nyilatkoztak, hogy Verhovay élete menthetlen.

A golyóról, mely a testből még nincs kivéve, még nem tudják, hogy hol van: csak sejtjük, hogy vagy a nyakcsigolyában, vagy a bal felől honaj valamelyik pontján akadt meg.

Nyilatkozat.

Alólírott lapok szerkesztői a maguk és munkatársaik nevében óvást tesznek azon eljárás ellen, melyet báró Majthényi Izidor úr és segédei báró Üchritz Zsigmond és Beniczky Gábor úrak Verhovay Gyula úr ellen követtek. Ez eljárást a lovagiaság szabályaiól szökecskép klfolyónak nem tekinthetik és egyenesen a sajtó szólásszabadsága ellen intézett jogtalan támadásnak nyilvánítják. S kijelentik, hogy ilyenmű erőszakos fellépések által magukat hírlapírói jogaik és kötelességeik gyakorlatában korlátozni nem engedik.

Budapest, jan. 10. 1880.

Jókai Mór, a „Hon“ szerkesztője. Urváry Lajos, a „Pesti Napló“ szerkesztője, Csávozszy Lajos, az „Egyetértés“ szerkesztője, Veigelsberg Leó, a „Pester Lloyd“ nevében, Hindy Árpád, az „Ellenőr“ szerkesztője, Sturm Albert, a „Pester Journal“ nevében, Csukássy József, a „Pesti Hírlap“ szer-

kesztője, Brankovics György, a „Buda-pest“ szerkesztője, ifj. Ábrányi Kornél, a „Magyarország“ szerkesztője, Nagy Miklós, a „Vasárnapi Ujság“ szerkesztője, Mende Bodog, a „Független Hírlap“ szerkesztője, dr. Molnár Antal, a „Magyarország és Nagyvilág“ szerkesztője, dr. Milassin Vilmos, a „Hölgyek Lapja“ szerkesztője, Berényi László, a „Magyar Föld“ szerkesztője, Borostyáni Nándor, a „Közvélemény“ szerkesztője, a gai Adolf, Kun László, a „Magyar Jogász“ szerkesztője, Vádnai Károly, a „Fővárosi lapok“ szerkesztője, Tenczer Pál, a „Neues Polit. Volksblatt“, Beermann Gyula, a „Politikales Volksblatt“, Herman Ottó, a „Függetlenség“ tömunkatársa, Rothfeld Soma, a „Neues Journal“, báró Jósika Kálmán, a „Magyar Korona“ szerkesztője, Boonár Zsigmond, a „Havi Szemle“ szerkesztője, Prem József, a „Képzőművészeti szemle“ szerkesztője, Ábrányi Emil, a „Koszorú“ nevében, Ertl Károly, az „Uj-Budapest“ nevezben. — A meszesztávolból állapánk a „Keiet“ szerkesztője is csatlakozik a tiltakozáshoz.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Chenier Andor.

Rogard harmadik előadása

(Vége)

Mik voltak Racine görögéből vett alakjai? az Ő Achillese nem épen olyan parodiája a valódnak, mint a melyik szép Heléna operetteben szerepel? Vagy nem hasonlít-e Racine Achillese inkább egy 15-ik Lajos korabeli udvaronezhoz, hajporos fejjel, csipkés közelékekkel, mint a klasszikus ó-kor egyszerű fiaihoz? De azon kor írói elégnek tartották a klasszikus kor és írók tanulmányozása helyett azoknak majmolását.

Nem így volt ez Cheniernél. Ő Konstantinápolyban született, atyja ottani francia consul, anyja görög nő volt, nővére Thiers nagybátyjának (a mit előadó nem azért hoz fel, mintha Thiers és Chenier közti valamely lelki rokonság létezett volna, hisz Thiers épen nem volt költői lélek, a háborút szerette még szította is.) Ezen anyától korán megtanulta a görögnyelvet s már 12 éves korában Saphot, Anacreont fordította. „Epigrammái“ „Az anya éneke“ „Emlék“ nevű költeményei valódi görög izlésben vannak írva. Courier a görögök Valtér Scottjának nevezi, mert emez középkori színekkel festé a középkort, ugy Chenier is görög színeket használt, görög képleteinek színezéséhez.

Korán elhalt, 30 éves korában a rémkor-szak áldozata lön. Mint jó hazafi részt vett a függetlenségi vitákban, hírlapokba is írt, de mert meg merte támadni, a mivel nem volt megelégedve, szembe mert szállni Robespierre és elvtársával, elfogatott és halálra ítéltetett. A Szt. Lazar fogházban talákozott egy elfogott ifjú lánnyal, kiről „az ifjú fogolynő“ ezimű gyönyörű költeményt írta, melyet sokan remekművének mondanak. És ezzel Rogard elszávalta a valóban szép, hangulatteljes költemény kiválóbb helyeit. A fogolynőt ott feledték, s megszabadult, a költőt elítelték. Végperceiben is verset írt: midőn buncsolában e sort írta. „Halom a sötét folyóson foglárom súlyos lépteit“ valóban is nehéz léptek hangzottak a folyóson az örökei, kik vesztőhelyre voltak kísérendők.

A taligán Rochotval találkozott, kit szintén halálra vittek. Örömmel üdvözölték egymást s a végzeteljes uton irodalmi dolgok felől eszevegtek. „Volt valami itélés, érzem“ szóló fejére mutatta, ezek voltak ntlós szavai.

Mit mondjunk még róla? mint ember tiszta jellemű, mint hazafi bátor, önfeláldozó volt. Nagyon sok tudományynyal bír, s ha nem kellett volna oly hamar itt hagynia az életet, idővel francia Lueretiuszá lehetett volna. Így is nagy érdeme van, mert megteremté az új költői iskolát, a melyben több nevezetes követőre akadt azóta. A legnagyobb ezek közt Hugó Viktor, de Cheniernél csak sokoldalúságánál fogva nagyobb, mert mint lyrai költő nem érte őt utol. Chenier a maga nemében egyedül áll, tökéletes, ép úgy, miként Schakspeare, Moliere, La Fontaine mind e mai napig utolérhetetlenek szakmájukban.

Delatoché az érdem, (ez a Delatouche író volt. Sand Georges munkatársa, ki segített neki regényeinel s önálló műveket is teremtett) övé tehát az érdem, hogy Chenier műveit 30 éves rejtékükből elé vonta s napfényre hozta. Vannak a kik azt állítják, hogy Chenier nem is létezett, az egész csak Delatouche-nak egy képzeltmi alakja, a ki regényes alak elővárasztása által akart saját költeményeinek érdekét biztosítani. Ámde ez csak rege, a mit legjobban amaz egyöntettség bizonyít, a mely a költő műveit kiválólag jellemzi, s a melyre Delatouche középszerű munkáiban semmi hasonlatot nem lelünk. Pedig épen ez az egyöntettség a legsebbe Chenier műveiben, mert hisz egység nélkül nincs a költészetben lélek, nincsen igazság!

Prózaí munkái, (mert hírlapi czikkei jókora kötetet tesznek) nem kitérnek, de elfogadhatók s tiszta lelkiismeretről tanuszkodnak. „A művész előtt a polgár“ ez volt jelszava s ez vesztét is okozta.

Hogy Chenier volt a lyrai modor újja remetője, azt Hugo is elismeri „Journal de la Muse française” című lapjában, s ezt csak azért teheté, mert ismerte, szerette és megérté a természetet, mint kortársa Bernardin de St. Pierre is, philosophus volt, mint Rousseau. Jól mondja Conrier, hogy a francia nyelvemzet nagy halálával tartozik eme szerény fiának, a ki költészetét megütözté a reá aggodtót sallangoktól s felelevenítte honában a valódi költészet classicus egyszerűségét, új szebb, igazabb, nemesebb iskolát teremtett.

Miként az ókori szobrászat elvesztetnek hitt, de annyi idő múltán a föld alul előkerült remekait bémula szemléli a jelenkor fia, s esodálkozva merül el a megcsontított, idők viharától elkoptatott milói Venusnak magasatos, utólrhetlen szépségében, úgy bájolták el a világót Chenier sötétből előkerült művei is: s a ki egyszer érte azt az őrde illatot a mely költészetéből szétárad, a ki gyönyörködött amaz utánzóhatlan tisztá nemes szépségben, a mely verseit jellemzi, az bizonyal tisztelettel fog leborulni az oly hamar tovatltat ifjú költő emléke előtt.

N u l l a.

NAPI HIREK.

A tordai iparos ifjak önképző és betegsegélyző egyletének alapszabályai, a m. kir. belügyminiszterium által, 1879. évi 49.817. szám alatt, a benutatósi záradékkal ellátattak.

A m. v. á. s. á. r. helyi ügyvédi kamara részéről czemmel közzététet, miszerint Abos Antal, es-szépízüti lakos ügyvéd, az ügyvédkedés gyakorlatától visszalépén, az ügyvédi névjegyzékéből kitöröltetett.

Helyi hírek.

A magyar népszínmű bécsi vendégszereplésének kérdése megoldáshoz közeledik. A szerződési pontozatok — mint értesültünk — megvannak állapítva, a bécsi Ring-színház igazgatóságával. A vendégszereplés t. évi május hónapra van tervezve, a vállalkozó kötelezi magát egy negyven tagból álló magyar népszínmű-társulattal május 6-án az előadásokat megkezdni, és ugyancsak május 31-ig bezárólag a vendégszereplési ciklust befejezni. A színház német bérletje Völkel Strajfer asszony, kiköté magának a jogot, hogy vasárnap és ünnep napokon délután maga tarthasson előadásokat saját társulattal. A vállalkozó összes napi kiadása — a személyzet díjának beleértett költségeivel 700 forint. Ezen összegből a német bérlet 240 forint illeti, melyért a színlaptól kezdve egész a szolga személyzet, világítás, stb. költségei mind ezent fedezni köteles. A vállalkozók képviselőjét Mátrai urat Bécsben sok jó akaratú fogadták, s a vállalat sikerét a saját több kiváló képviselője is kitárába helyezé, hogy ha az előadásokra jó erők fognak alkalmaztatni. A jó erők megszerezésére a magyar vidéki társulatok legkitünőbbjei szolgálnak alapul, ha netalán a kolozsvári színház kiválóbb tagjaiból egy az igényeknek megfelelő társulat szervezése létre nem jöhetne; ez esetben a bécsi vendégszereplés április hónapra esnék május helyett; miután a társulat rendezője Mátrai ur május elsejétől kezdve mint biztos forrásból értesültünk, a kolozsvári nemzeti színház köteleibe lép. — Részünkről e vállalkozást a ballották után életképesnek tartjuk, s csak örülnünk a kitárába helyezett értékes siker kívánásnak. Ugy tudjuk, hogy a vállalat megindításához szükséges pénzfedezetét néhány ügybarát előlegezi Kolozsváron és Bécsben; s így a kezdet anyagi nehézségei gátot nem vehetnek a vállalat elé. Ha az illetők meggyőződést szereztek, hogy befektetésük veszteséggel nem jár s erről mint tizletemberek bizonyára szereztek is magunknak tájékozást — nem lehetetlen, hogy a jó kezdetnek a következő években is jó folytatása lesz, s a bécsi Ring-színház a magyar színészetnek egyik jövedelmező nyári állomása leend. Ugy tudjuk, hogy színházunk igazgatóságának a szükséges lépéseket a vállalkozók megteendők arra nézve, hogy színházunk jobbainak alkalmuk legyen a birodalom német-ajku fővárosában a magyar népszínművet úgy mutatni fel, hogy a szükséges királyinó fejedelmi adománya a német atyafiak előtt is mint a magyar színművészet anyagi támogatásának szükséges tényezője értékelőnek bizonyuljon.

— Mátrai B. Bélától, lapunk élénk munkatársától lapunk közelebbi számában egy cikksorozatot kezdünk meg ily ezimen: „Budapesti és bécsi élményeim” továbbá: „Salvini és én.”

A színtársulat szervezése javában foly színházunknál; mint halljuk, Tóth ur, ki mint írtuk volt, a szerződéses keresztyénvitelével van megbízva, igyekszik a kolozsvári színház egykori kiválóbb tagjait, közönségünk kedvenceit ismét megnyerni. Így mint biztosan írhatjuk: Mátrai B. Bélát sikerült is már szerződnie; örvendünk a kitünő acquisitionának, s tudvözöljük Mátrait, mint ismét a kolozsvári színház tagját. Itt van neki méltó helye, itt, a h. tehetségeit s tanulmányait sikerrel értékesítheti.

— Időjárásunk egy cseppet sem akar engedni szigorúságából, folyvást esikorgó, ropogó hidegünk van s például tegnap reggel 17 fok

este pedig 7 órakor 13 R. fokot mutatott a hőmérő. Hihetőleg ebből a nagy hidegből magyarázható az is, hogy tegnapelőtti ismét mutatottak egy eben a veszélyes jelei; az eb, mini mondják, a Középközéan végig szaladva, egy szegény asszonyt megmárt.

— A városi orvosi hivatal s illetőleg egészségügyi szervezett kérdésben készült javaslatot tegnap (január 12.) délután vette tárgyalás alá az egészségügyi bizottság s azt részben le is tárgyalta.

— A kolozsvári ügyvédi kamara 1880. évi január hó 24-ik napján d. e. 10 órakor Kolozsvárt hivatalos helyiségében (törér 26. sz. emelet) rendes közgyűlést tart, melyre a kamara tagjai tisztelettel meghívattak. A közgyűlés tárgyai: 1. A kamara 1879. évi működéséről valóztmányi jelentés. 2. A tiszviselő és kezelő személyzet 1880. évi fizetésének megállapítása. 3. Az 1880. évi költségvetőirányzat megállapítása s mikénti fedezésének meghatározása. 4. Az 1879. évi számadások felülvizsgálása. 5. Székely Márton kolozsvári ügyvédnek a kamarai választmány által 703. 1870. sz. a. hozott határozat ellen beadott fellebbezés. 6. Indítvány a marosvásárhelyi kir. ítélő tábla székhelyének Kolozsvárra áthelyezése tárgyában. A kolozsvári ügyvédi kamara választmányának 1880. január 8-án tartott üléséből. Haller Rezső, elnök. Kőváry Mihály, titkár.

— Adakozások. Mult 1879-ik és december hó 28-án megtartott, székesfehérvári és déli ipar, termény kiállítás ünnepélyes érem kiosztásánál a kolozsvári árvíz károsultak javára tett felállításokból az eredmény 40 ft 63 kr. Főfelfizettek: Keresztényi Imre 60 kr. Viski Imréné 10 kr. Hunvald Lipót 60 kr. Melitskó 80 kr. Fiser Vilmos 60 kr. Veres Ferenc 80 kr. Szabó Károly 60 kr. Czúriják Károly 30 kr. Petrovics György 80 kr. Simon Ferenc 40 kr. Hüttlesz Károly 9 ft 80 kr. N. N. 1 ft 80 kr. Gámán Zsigmond 80 kr. Veres Dániel 10 kr. Régeni György 40 kr. Gazdagfalusi M. 10 kr. Dobál Antal 1 ft. Horváth Imre 30 kr. Szűk Alajos 20 kr. Rignát József 80 kr. if. Lászlótki Samu 80 kr. Kerekes Márton 30 kr. Kalivodáné 40 kr. Hegedűs Fer. 10 kr. Dr. Nagy J. 30 kr. Bakk Lajos 30 kr. Bogdán István 80 kr. Bogdán Pál 20 kr. Horváth Lajos 10 kr. Hinfsheld József 30 kr. Tulogdi 30 kr. Veres Dánielné 40 kr. Tiresányi 20 kr. Róth János 20 kr. Gamauf Vilmos 20 kr. Szabó Lajos 80 kr. Matusek József 30 kr. Főreuzi Igácz 30 kr. Scheffer András 60 kr. Burchard Ágoston 10 kr. N. N. 80 kr. Svartz Adolf 20 kr. Kajetan 20 kr. Reményik Lajos 10 kr. — a felyől fizetésekből 32 ft, 10 kr. rendes bemeneti díjból 40 63 kr. Egész összeg — 72 ft. 73 kr. Ezen összegből a Mts polgármester ír rendelkezésre, 20 ft. pedig nyomtatási s egyéb költségek fedezésére fordítottak. — Fogadják a t. adakozók halás köszönet-nyilvánításunkat. — A rendező bizottmány.

— A kolozsvári koresolya-egylet valóban megtartotta az este koresolya estélyét. A rendező bizottság az időnek közelebről mutatott engedékenységtől tartva sietett a teli mulatsággal, nehogy időnapelőtt elvigye a nap a jeget, s a kolozsvári közönséget megfossa egy kellemes estétől. Nős a jég megmarad és hozzá olyan esikorgó hideg szekundált, a mi miatt az est eddigi megszokott jövedelme-jóformán elfogyott. Elég szépszárm közönség gyűlt össze, de a borzasztó hideg felét sem engedték; annak közönségnek, a melyik a korábbi ilyen estélyeket látogatta. A t. küllömben igen ügyesen ki volt világítva, már messziről úgy látszott, mint ha valami nagy tüzvész tört volna ki a sétateri helyén. A száz meg száz széles serpenyőbe öntött fotogén hatalmasan lobogott, katoná zene pompásan játszott, a jég kitünő volt, csak a hideg, majd leszedte az emberek túlélt, lábát.

— Lapunk nyomdájába két, elemi iskolát végzett, tanuló kerestetik.

Hazai hírek.

— Verhovay állapotában vasárnap folyamában semmi lényeges változás nem állott be. A veszély egyre tart, de azon körülmény, hogy nehéz sebe daczára átélte a mai napot, azon reményt keltett, hogy a nemesebb részek ninesnek megsérve s hogy sikerülni fog őt megmenteni. A sebláz hajnalban két és fél órakor állott be, nem valami nagy intenzitással lépett fel, a beteg mindazonáltal eszméletét egészen elvesztette, a test hőfoka 40—42-öt tett. Déltűn egy és fél órakor a béfeleskendeztet morphium következtében elszenderült. Ami egy kissé észlelőleg hatott az elernyedt szervezetre. Azután már némijavulást is lehetett constatálni. Lummitzer tanár reméli a beteg felépülését, s veszelőtől csak egy esetben tart, ha a seb gyógyedásba megy által. A lassu, de folytonos javulás, úgy egész déltűn, mint az éj folyamában is tartott. Majthényi Izidor báró meg úgy látszik eltávozott a fővárosból. Ismerősei közül számosan keresték, de sem lakásán, sem a többi helyeken, hol rendszeren megfordulni szokott, nem találták.

— Tüntetés a casinó előtt. Vasárnap 9 óra tájban kisebb-nagyobb csoportok vonultak el a nemzeti casinó előtt a hatvani- és szép-utczában Verhovayt életve, A rendőrség közel le-

vő épületéből csakhamar vagy 20 rendőr jelent meg s végig ment a szép-utczán, de ismét visszatért a rendőrségi épületbe. Feltűt fel azonban már tekintélyes tömeg gyűlt a sarokra a casino elé, s folytonosan „éljen Verhovay!” és „le Majthényivel!” kiáltások hangzottak, közben fütyöl is. Ez így ment vagy tíz percig. Egyszer a gránátos-utca felől egy század katonaság jött elő, s megjelent Thaisz főkapitány is. A katonaság a casinó előtt foglalt állást, s a veszelőt százados messze elhangzó parancsára felülte a szuronyt a puskákra. A tömeg ennek daczára sem oszlott, hanem folyvást fütyölés és a fentebb említett kiáltások hangzottak. A főkapitány ekkor eloszlásra hívta fel a tömeget. Többen arra kérték a kapitányt, hogy távolítsa el a katonaságot, s akkor eloszlának. A főkapitány engedett is e kérésnek, s a katonaság elment, de a gránátos-utczában megállott, s elzárt az utcát, a minék következménye az lett, hogy itt kezdett a tömeg esportosolni. Amint azonban a főkapitányt e körülményre figyelmeztették, azonnal a gránátos utcába ment, s kérésére a katonaság visszavonult a Károly-lak-tanyába. Ezután még néhány „éljen Verhovay!” hangzott, s a tömeg oszlani kezdett, úgy hogy feltizenegyre a casinó környéke ismét csendes lett. Ablakbeverés vagy másféle rendzavarás nem fordult elő. A rendőrség eszközölt néhány elfogatást.

— Széchenyi Béla gróf expedíciója. Legujabban érdekes hírek érkeztek a grófról, melyekből megtudjuk, hogy chinai utja elé egész váratlan akadályok gördültek. A H'assa chinai kormányzónak a chinai kormányhoz intézett tudósítása szerint Tibet lakossága régi eskü által van kötelezve, hogy minden idegen beletét megtagadja országába. Miután a chinai kormányzó néhány chinai s tibeti tisztet s katonát rendelt a határra, hogy az utasoknak biztos kíséretet adjon, Shanghang területről egész váratlanul megérkezett az illető kérés s a tibeti lakosság esküjének emitt okmánya s most fél hogy valami váratlan véget történhetik, ha e véget a trónhoz nem appellál. — A chinai kormány erre a kormányzónak azt az utasítást adta, hogy Széchenyi grófot megérkezésekor határozatosan figyelmeztesse a veszélyekre s igyekezzék őt óvatosságra bírni, de másrésről Tibet lakosságát is intse kötelességére. Ez ügyben a chinai osztrák főconsul is közbenjárt s a chinai kormány biztosította, hogy Széchenyi gróf célja elérését meg fogják könnyíteni a chinai hatóságok s nem lehetetlen, hogy a tibeti mozgalom csak a chinai kormányban levő idegen ellenes párt műve volt, hogy Széchenyi visszariasztassék tibeti utjából. — Széchenyi gróf oct. 27-én értesített az osztrák főconsul által az egész ügyről, hogy magát tájékozni képes legyen. E közben oct. 29-én Széchenyinek levele érkezett Tsing-Tu-fu-ból, Széchenian tartomány fővárosából, mely oct. 6-án kelt. Ezen tudósítások szerint Széchenyi kísérel szept. 24-én Sining Fuból Csav Fu, Kung Tsang fu, Tsin Chao, Lo Yang, Kuang Yen, Mion és Han Chao uton át szerencsésen megérkezett Tsing Tu Fuba. Még mindig dieséri a mandarinok és Széchenian fő-kormányzójának barátságos indulatát, de panaszkodik, hogy csak Batangig, Tibet határáig akar kíséretet adni neki. A fő-kormányzó arra is figyelmeztette őt, hogy a tibeti lának megakadályozhatják utját, de a tibeti lakosság esküjéről Széchenyi gróf akkor még mit sem tudott, Széchenyi levele szerint oct. 8-án akart indulni Batangba s azt hitte, hogy 40 nap alatt oda érhet. Most nem tudni, hol jár!

— A mócsvidéki olvasó-egylet segélyezésére Múcson 1880. évi január hó 24-én. A gr. kel. egyház iskola nagy termében zártkörű táncvigalom fog tartatni. Beletű-jegy: Egyes személy-jegy 1 ft 50 kr., 3 tagu család-jegy 3 ft., 5 tagu család-jegy 4 ft. Jegyek válthatók: kör-orvos Dánn János úrnál, este 5 órakor a pénztárnál.

— Kézdi-vásárhelyi statisztika. A kézdi-vásárhelyi ref. egyházban a mult 1879-dik esztendőben házasságra lépett 38 pár, ebből vegyes 6 pár. Született fi 60, nő 47. Együtt 120, ebből törvénytelen fiu 2, nő 4, együtt csak 6. Eltemetett fi 40, nő 49, együtt 92. Ebből 5 éven alóli 45. Lélek szám szaporodás 18. A római katholtkás egyházból ájtott két taggal, miután az egyházból egy se tért ki lélekszám szaporodása 20.

— Czernául vágja a marhát sok gazda Háromszéken, a mit a mostani nyomorúságos időnek köszönhetünk. Ennek a mondásnak értelmezése pedig a „Nemere” szerint az, hogy a szegény adós kénytelen marháját eladni s mikor tartozását úgy a hogy — kiegyenlítette, marad az árából még egy pár véka kukoricára való, a miből puliszkát főzhetnek. A puliszkát pedig köztudomás szerint nem késse, hanem ezernával vágják s erre vonatkozik az említett székely mondás, a melyhez hasonlóan a pars pro toto, vagy helyesebben a totum pro parte, aligha volt vala a klassika literatúrában a világ egyetlen egy remekírójánál is használatban.

— A medvék és az időjárás. A hunyadmegyei Erdőhátságról azt az értesítést kapja a Hunyad, hogy a decemberi menydörgés alkalmával a medvék mind kijöttek barlangjaikból,

s álmuk megzavarása miatt annyira mérgesek voltak, hogy az embernek is védekezni kellett ellenük.

— Vakmerő gyilkosság tartja igazolomban Vánesöd község lakóit. Ugyanis Róth Samuel ottani lakos f. hó 7-én este lakása ablakán keresztül tett lövéssel, agyonlőttek. Az öreg, 70 éves ember, fiával s ennek nevelőjével éppen az asztalnál ült, mikor kivülről az első lövés halatszott. Ekkor a nevelő azt indítványozta, hogy hogy rögtön bujjanak az asztal alá, az öreg ember azonban bátorította őket, miközben újra eldördült a fegyver s az öreg ember szétlőtt fejével lefordult székéről s meghalt. A tettest nyomozzák.

— Öngyilkosság. Általános megilletődést keltett S.-Szt.-Györgyön egy fiatal, erőteljes férfi, Király Ferencz sorsa, a ki f. hó 9-én önkézevel oltotta ki életét. Maga a megtestesült férfierő s mellette páratlan szelidség, jellemző a boldogulat. Tengerész volt tíz évig s bejárta a földet vagy háromszor. — Jelen volt többek közt, a szuezi-esatorna megnyitásánál, — volt a philadeliai kiállításon, több ízben járt Braziliában és Indiánok. Küzdött a Szírok-kóval az Adrián, a Teiffunál a chinai tengeren, számtalanszor állott szemközt a halállal a háborgó Ozeánon és nem lett semmi baja. A mult évben haza jött a szőlői házhhoz s itt megszálta az életutját. Talán vissza vágyott az elhagyott küzdelemteljes, de magasztos pályára, ott a tengeren. A végzetes nap reggelén csakugy végezte teendőit a gazdaság körül, mint rendszeren szokta. Aztán bement jégrik szobába, levelet írt, elővett egy kis pisztolyt és szíven lötte magát. Azonnal beszaladtak a szobába, ott fektőt a padlón véresen, égő inggel. Mikor ezt előltolták: egyet sohajtott „még s kiadott élete szikrája. Ösz atyja, testvérei, rokonai, ismerősei öszinte fájdalma kíséri sirba a reményteljes férfit.

— Dermesztő szél uralkodik néhány nap óta Háromszéken. A Nemere teljes erejéből megindult s jaj annak, a ki rémséges hatalmával daczolni mer, megfagyaszítja a könnyelműt utnak indult utast. A mult hetén Böllönből Lügeth felé vivő uton egy koldusrongyokkal fedett, mintegy 60—65 éves öreg férfit találtak megfagyva. Senki sem ismeri. Anyakába akasztott kis sárgaréz keresztből következtetve, a szerencsétlen görög-katholikus hitű s így valószínűleg román nemzetiségű lehetett. — Hétfőn éjjel Kilyében egy kidult-bedült oldalú kunyhóban egy szegény öreg asszony fagyott meg.

Vegyes hírek.

— Kettős öngyilkosság a templomban. A bécsi dorottyautezai evang. templom egyházi bér-könyvében rendetlenséget fedeztek fel és konstataáltak, hogy Móth József egyházközségi tolnok a vétkes, a ki Klein Henrik egyházszolgától a beszédett taxákat átvenni és könyvbe vezetni szokta, de egyáltalán az is világos lett, hogy Klein Henrik sem áll tisztán a dologban. Az egyház-község gondnoksága ez ügyben a napokban ülésre gyűlt össze a templomba és megidézte a két vétkest, de ezek nem jelentek meg; a gondnokság tehát távollétükben elhatározá elboesáttatásukat és a fegyelmi vizsgálatot. Midőn szétoszoltak, az irodába akartak menni, de ennek ajtaja esukva volt, zárgettek s nem nyílt ki, végre bezúzták az ajtót s ott találták Mothot és Kleint halva. Cyankáliával végeztek ki magukat.

— Rémitő bünténynek jöttek nyomára B.-ben, az orosz határhoz közel eső német faluban. A napokban az említett városka egyik pin-czejében három fiatalnak látszó ember esontva zát találtak, egy pár katonai eszközzel együtt. A szállingó hír a következő felvilágosítást adja e dologról: Az említett házba, melynek pin-czejében a borzasztó lelete akadtak, 1863-ban, a lengyel fölkelés idejében három viruló fiatal lengyel fölkelő tért be, gazdag lengyel nemesek fia, kik Poroszországba menekültek. A szomszédok látták, mikor a három lengyel ifjú bement a házba, de sohasem látták, hogy távoztak volna. A ház tulajdonosa azelőtt nagyon szegény ember volt, de azután mindig nagyobb és nagyobb összegeket láttak nála. Mikor a szomszédok esodalkozásukat fejezték ki előtte, hogy miképen gazdagodhatott meg oly hirtelen, ez csakhamar összeszedte mindenét, házát és telkét eladta s nyomtalanul eltűnt a vidékről. A három lengyel ifjú bizonyosan sok pénzzel rendelkezett, mit galád szállásadójuk úgy vett el tőlük, hogy meggyilkolta őket s azután a pénzébe rejtette el holttestüket.

— Az orosz hadikészülődés. Pétervárról sürgönyözik. A hadi készületek feltűnés nélkül folytattanak. Miután nagymennyiségű löfegyverkészlet szállítása szigorú szerződések által biztosítottat, a hadügyi miniszterium a kazani és tchernigowi löpor-malmoknak kiadta a parancsot, hogy folyó évi február hó végéig nyoloz millió font löport gyártsanak. Észak-Amerikában tartózkodó orosz katonai ügynökök szintén nyolozvanezer mázsa löpor megrendelésére kaptak meghagyást.

Mennyi selymet fogyaszt a chinai udvar? A hivatalos pekíngi Gazetta októberi számában közlést tesz a hanghovi császári selyemgyár főintendánsának emlékiratát, amely élénk

világolt, vet azon roppant és esztelen pazarlásra, melyet selyemszövetek elhasználása tekintetében a jpekingi udvarnál üznek. A főintendáns kimutatataja szerint 1878-ban a császári palota számára 770,000 ft árú selyemszövetet szolgáltatott ki. A lajstrom többek között 1300 drb. selyemöltönyt tüntet föl eunchok és császári szolgák számára. A szövetek nagy részét természetesen a szolgaszemélyzet lopja és ársitja el kereskedőknek, zálogintézeteknek. Az említett összegbe ninesen beléfoglalva a császárné és az udvarhölgyek által elhasznált selyemöltönyök ára, a mely szintén rámegey néhány száz-ezer frta. A palotának mintegy 70 női lakója van — mint a császári ház tagjai, ágyasok vagy szolgák. Ezek toilletteje számára évenként kiadatik még az említett egyenlő nagyságu összeg; szokásban van az is, hogy halálesetek alkalmával az elhalt összes ruhátárát azonnal föl-égetik.

Idegenek Kolozsvárt

Hungária szálloda:

— Jan. 11. —

Platz Ferencz utazó Drezdából. Páncsa Eduárd utazó Lembergől. Lewitzki Ferencz hivatalnok Brassóból. Müller Dániel és neje B. Hunyadról. Miksa Imre birtokos Tordáról. Léde-rer mérnök N.-Váradról.

Nemzeti szálloda:

Reisman Mór kereskedő Budapestről. Rikhard Blan kereskedő Berlinből. Lázár Árpád birtokos Sármásról. Popovics György kereskedő Bécsből. Moldován N. hadnagy Pécsről. Scháth Eduárd utazó Bécsből. Feuermán Igácz kereskedő Bécsből. Br. Jósika Andor birtokos O.Fe-nesről. M. Fried kereskedő Csucsáról. A. Becker zenész Temesvárról.

Pannonia szálloda:

Kalendauer József Csucsáról. Váradi Ede P.-Ladányból. Papp István Sztánáról. Kovács Gyula Mocsáról.

A budapesti árutözsde hivatalos árjegyzetei.

1880 évi január hó 10-én.

Buza:	Minőségi súly Hectoliterenként kgr.	Ára 100 kgr.-nak ft. kr. ft. kr.
Bánsági . . .	72-8—74-6	— — — —
Tiszavidéki . . .	76-4—78-3	13 45.—13 80.
„ . . .	72-8—74-6	— — — —
Pestvidéki . . .	76-4—78-3	13 65.—14 —
„ . . .	72-8—74-6	— — — —
Fehérmegyei . . .	76-4—78-3	13 40.—13 75.
„ . . .	72-8—74-6	— — — —
Bácskai . . .	76-4—78-5	13 65.—14 —
„ . . .	72-8—74-6	13 65. 14 —
Rozs:	— — — —	— — — —
Magyar . . .	70 —72	9 60. 9 80.
Arpa:	— — — —	— — — —
Takarmány . . .	60 —62	7 50. 7 75.
Malata . . .	62 —63-7	8 15. 10 75.
Zab:	— — — —	— — — —
Magyar . . .	36-4—40-1	7 40. 7 65.
Tengeri:	— — — —	— — — —
Bánsági . . .	— — — —	7 60. 7 65.
Másnemű . . .	— — — —	7 55. 7 60.
Répeze:	— — — —	— — — —
Káposzta . . .	— — — —	— — — —
Bánsági . . .	— — — —	— — — —
Köles:	— — — —	7 85. 8 75.
Magyar . . .	— — — —	8 10. 8 40.
Szokvány:	— — — —	— — — —
Buza tavasza szállítandó . . .	74-7.	14 67.—14 72.
Buza Szept.—Ok- tóbr. szállítandó . . .	— — — —	— — — —
Rozs tavaszra szál- litandó . . .	69-2	— — — —
Tengeri Máj.—Jun. szállítandó . . .	— — — —	8 70.— 8 75.
Repeze káposzta Augst.—Sépt. szállítandó . . .	— — — —	— — — —
Repeze bánsági Jul.—Aug. sz. szes (nyers) 100 lit. százalékként . . .	— — — —	35 76. 36 75.

HIVATALOS ÁRFOLYAMOK a budapesti áru- és értéktözsdeán 1880 ja- nuár 12.

Magyar aranyjárdék . . .	98.15
Magyar vasúti köleső . . .	118.15
Magyar kel. vas. államköt., I. kibocsátás . . .	77.25
Magyar kel. vas. államköt., II. kibocsátás . . .	91.—
Magyar kel. vasúti államköt., 1876. évi . . .	79.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-köleső . . .	109.75
Magyar szőlődezsma váltási könyv . . .	89.50
Magyar földhermentesítési könyv . . .	89.—
Magyar földherment. könyv. záradékkal . . .	86.50
Temes-bánati földhermentesítési könyv . . .	87.50
Erdélyi földhermentesítési könyv . . .	86.75
Horvát-szlavon földhermentesítési könyv . . .	— —
Osztrák járadék papírban . . .	70.—
Osztrák járadék ezüstben . . .	71.—
Osztrák járadék aranyban . . .	82.50
1860-iki állam-sorsjegyek . . .	132.—
Osztrák-magyar bankrészevény . . .	934.—
Osztrák hitelintézet részevény . . .	270.—
Magyar hitelbank-részevény . . .	289.50
Ezüst . . .	5.48
Cs. és kir. arany . . .	939.—
20 frankos arany . . .	57.80
Német birodalmi márká . . .	116.80
London (3 havi váltókór) . . .	— —

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
BÉKÉSY KÁROLY.

A „KELET” NYOMDÁJA

LEGUJABB IZLÉS SZERINT ÖNTÖTT BETŰVEL

elvégez helybeli és vidéki megrendelésekre mindennemű nyomdai munkákat.

Folyó-, röpiratokat, rovatos iveket, körleveleket, alapszabályokat, gyászjelentéseket, névjegyeket, bolti árjegyzékeket, árucikk-borítékokat, számlákat, baroműtleveleket, vásárcédulákat,

báli meghívókat, tánczrendeket,

mindennemű hivatalos nyomtatványokat

a papírnak gyári áron való számítása és szorosan véve csak a munkadíj hozzászámításával.

Nyomdahelyiség: FÖTÉR, 4. SZÁM.

Pontosság, izlés, olcsóság! a jelszavunk.

Evő-eszközök

britannia-ezüstből.

Egy birminghami angol gyár megbízása folytán bámulatos olcsó britania-ezüst eszközök nagy készletben kaphatók csakis

Gutmán A.-nál

Budapest, dohányutca 18-dik szám.

A következő evőeszközök, n. m.:

- 6 darab evőkanál
- 6 „ kés valódi angol aczélből,
- 6 „ villa (mind egyik egy darabból),
- 6 „ kávéskanál,
- 1 „ levesmerő-kanál,
- 1 „ tejmerő-kanál,
- 6 „ ezüst tálca.

Összesen 32 darab csakis 5 ft 60 krajczárjával kapható csakis Gutmán A.-nál, dohányutca 18. szám. (34) 4—52

Vidéki megrendelések utánvétellel pontosan eszközöztetnek.

OPELIK A.

ajánlja mindenféle hirdetések bel- és külföldi lapokban felvételére az 1858-ban alapított

HIRDETÉS-KÖZVETÍTŐ IRODÁJÁT

Bécsben Stadt Stubenbastei Nro 2. (A Wollzeile Nro 36 szöglet háza).

A megbízatások pontos kivitelében biztosítást nyújt ezen osztrák Magyarországnak ilyenmű vállalatok legöregebb czégo általános elismeret pontossága és szoliditása által. (32) 5—*

Ar- és költség-jegyzékek ingyen és bérmentesen küldetnek meg.

Simónffi István gazdasági gépész gépgyára Kolozsvárt.

Van szerencsém tudatni a nagyérdemű közönséggel, hogy jelenlegi gépgyáram az újabbkori igényeknek megfelelőleg, segéd-gépekkel el van látva és így elvállal bármily külföldi gyártmányu gépeket kijavításra a legpontosabb kiszolgáltatás és igen jutányos árak mellett, nevezetesen:

gőzgepeket, gőzeséplőket, gőszivattyukat, kút- és malom-szerkezeteket s bármily tizedes vagy más rendszerű mérlegeket.

Készletet tartok saját gyártmányaimból, nevezetesen:

vasekékből, eketaligákból, kézi eséplőgépekből, rostákból, kukoriczamorzsolókból, szeeska és repavágókból és egyéb gépekből.

melyeket jutányos árak mellett a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánlani bátor vagyok. (28) 7—52

SIMONFFI ISTVÁN,

gazdasági gépész és gépgyáros.

Simónffi István gazdasági gépész gépgyára Kolozsvárt.

Főraktár Bécsben: Nagyban szállításra Raabe Brunónál, Bäckerstrasse 1. Röder Fülöp-nél, Wienstrasse 15. — Főraktár: Magyarországra nézve Török József gyógyszerésznél Budapest. — Kolozsvárt: Wolf J. és dr. Hintz Gy. gyógyszerész uraknál és Gergely Ferencz fűszerkereskedésében.

Ne köhögj

Gége-bajok. Ném torokbaja 3 üveg ne köhögj (mész-növény-malátakivonat) Pietsch L. H. és társától Breslauban. — elhasználása után fölötte kedvezően folyt le. Nagyon kellemetlen torokfájdalma megszűnt, teljes kedtsége enyhült s már hangosan kezd beszélni.

Minden köhögés fölötte veszélyessé válhat. A legegyszerűbb köhögésből számarhurut, gégebaja, tüdővész, mellszorulás stb. keletkezhetik. Egyetlen köhögő sem lehet tehát minden aggodalom nélkül.

Számos elismerésen kívül ő fensége II. Ernő koberg-gothai hercegtől is bírnak megköszönő iratot. (35) 1—1

A legnagyobb szalonba s mindenféle füstölt húsok raktára.

Alólírtak ajánlják dús választékú szalonba és minden páczolt húsneműket, valamint újonnan berendezett s helyben gyártott kftűnő szalmit. A legjutányosabb és minden igényeknek megfelelőleg helyben, valamint vidékre utánvétellel mellett pontosan kiszolgáltatnak a következő árak mellett:

Főér szalonba egy kilo	—	frt 60 kr.
Füstölt vagy paprikás szalonba egy kilo	—	„ 72 „
Kaiserfleisch egy kilo	—	„ 96 „
Füstölt oldalas egy kilo	—	„ 50 „
Páczolt sonka	—	„ 72 „
Páczolt sonka főve egy kilo	1	„ 12 „
nyelv. darabja	—	„ 70 „
Szalami	—	„ 60 „
Friss, olvasztott szalonba és hájzsir egy kilo	—	„ 65 „
liter	—	„ 60 „
Kolbász friss avagy füstölt egy kilo	—	„ 60 „
Továbbá minden időben kapható és megrendelhető olvasztani való finom hús és szalonba, kiloja	—	„ 55 „

Kolozsvárt, 1880. január 1.

(23)

tisztelettel

9—12

Bénigni és Lászlóczky.

Nagyobb vásárlásnál ár leengedés.

FERENCZI IGNACZ

Kolozsvárt, főtér 25. sz.

ajánlja dúsán ellátott kész férfi, női- és gyermek cipők raktárát.

Legujab nagy választékban, pontos szolgálat és jutányos árak mellett, mindennemű megrendelések legrövidebb idő alatt teljesítetnek.

T. cz. vidéki megrendelők részére mérték cipő, vagy számszerint teljesítetnek. (24) 9—8

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvárt.

Moll Seidlitz-por.

Valódi csak.

ha minden dobozon a sas és az én sokszorozott czégem van lenyomva.

30 év óta a legjobb eredménnyel használt mindennemű gyomorbetegségek és emésztési bántalmak (mint étvágytalanság, szorulás stb.) vértelődés és aranyér-bántalmak ellen. Különösen oly egyéneknek ajánlandó, kik ülő életmodot visznek. Hamisítások bíróság ildóztatnak.

(27) Ára egy lepecsételt doboznak 1 frt. oszt. ért. 7—*

Francia borszesz és só.

A legmegbízhatóbb orvosok a szenvedő emberiség részére minden bél- és fogfájásnál, idült hibák és sebek, rákbajok, fűzők, gyuladt szemek, hűdés és mindennemű sértések stb. 2—52

Palacekban használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Dorsch-halmáj-zsírolaj

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiában.)

Ezen halmáj-zsírolaj valamennyi, a kereskedelembe előforduló faj között az egyedüli, mely orvosi célokra használható. Ára egy ütegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

FÖRAKTÁR:

Moll A. gyógyszerész,

es. k. udvari szállító.

Bécs, Tuchlauben.

A t. cz. közönség figyelmébe tétel csakis Moll-féle készítményeket kéri és csakis olyanokat elfogadni, melyek védjegyzemmel és aláírással ellátva vannak.

Raktárak: Valentín Ad. gyógyszer. Wolf János, gyógyszer., dr. Hintz György, gyógyszer., Székli Miklós, gyógyszer., Bíró J. gyógyszer., Dürich Samu, Góbrüder Osiki. Brassóban: Jekelins Nándor gyógyszer., Bistrizs Zirts C. Szongott L. Szebenben: Müller K. gyógyszer., Teutich A. gyógyszer., Segessvári Teutsch J. B. Szászrégen: Bork et. Rössler.

!! Csaknem ingyen !!

A közelebről megbukott britania-ezüst-gyár leszámolása következtében a következő 42 darab fölötte tönör britania-ezüst tárgy csak 6 frt 75 kron, az előállítási ár alig negyed részén, tehát csaknem ingyen árusítatik el, úgyint:

- 6 darab kftűnő asztali kés, britania-ezüst nyél, valódi angol ezüst aczéll pengével.
- 6 darab legfin. villa, britania-ezüst,
- 6 darab nehéz britania-ezüst evő-kanál
- 6 darab britania-ezüst kávéskanál, legjobb minőségű,
- 1 darab tönör britania-ezüst tejmerő,
- 1 darab nehéz britania-ezüst levesmerő,
- 6 darab britania-ezüst palló,
- 6 darab Victoria-tálca, fin. zamáncz,
- 2 darab meglepő britania-ezüst gyertyatartó,
- 1 darab britania-ezüst salonn esengettyű, ezüst hang,
- 1 darab britania-ezüst thea-szűrő, füllel ragy nyéllal,
- 42 darab. Mindezen 42 tárgy legfinomabb britania-ezüstből készült, a mely a világon létező egyetlen fém, mely örökké féhérnek marad, s a valódi ezüsttől 30 éves használat után is alig lehet megkülönböztetni, a mire nézve kezességet vállalunk.

Czim s a es. k. osztrák-magyar tartományokra nézve egyedüli megrendelési hely:

Az I. angol britania-ezüst-gyárak főraktára

Blau és Kann. Bécs, I. Elisabethstrasse 6. sz.

Pontos szállítás utánvét mellett. — Vitelbér mind a 42 darabra nézve Ausztria-Magyarország bármely helyiségeig 36 kr. 3—5 (11)